

వ్రజంపక్క

మంగళవారం, ఏప్రిల్ 15

నరేగా అమలుపై సర్వీ

ధనస్నామిక వ్యవస్థలో సామాజిక నడ్చే మ చట్టలకోసం ముఖ్యంగా దారిద్రు నిరలన, ఉపాధి కల్పన, చట్టలకోసం సుదీర్ఘ పోరాటాలు అవసరమవుతాయి. చట్టా సాధించుకోవటం ఎంత కష్టమో వాటి సక్రమ అమలుకోసం అంతే పాటు పదాంటుంది. దేశంలో కష్టమోలకు ముఖ్యంగా ఎస్టీలు, ఎస్టీలు, మహిళా క్రామికుల అవసరమైన కాలంలో ఉపాధి కల్పనను హక్కుగా ప్రసాదించిన చరిత్రాత్మక చవితోత్కుగాంధి గ్రామీణ ఉపాధి వోమి చట్టు'. యుపివ ప్రభుత్వకాలంలో సోనింగాంధి చైర్సున్గా వనిచేసిన సలహామండలి ఎంతో కసరత్తు చేసి రూపొందించిన చట్టు అమలు అరంభ సంపత్తురాల్లో కొంత మెరుగ్గా అమలైంది. అయితే రానురా ముఖ్యంగా ఎన్డోపి ప్రభుత్వం గత దశాబ్దాలంలో దానిని నీరుగారుతున్నది. వనిదిని తగ్గింపు, వేతనాల చెల్లింపులో జాప్యం, సాంకేతిక లోపాలు వంటి కారణాలతో మెప్రభుత్వం నేరేగాను నిర్త్యాహపరుస్తున్నది. మరోప్పున నేరేగాను వ్యవసాయ రంగాల అనుసంధించాలని దీర్ఘకాలంగా చేస్తున్న డిమాండ్ను పట్టించుకోవచ్చోగా, పని నాట్యత, ప్రయోజనాలను ప్రిమిస్త్రు అది దుబారాప్యయం అనే ఆపోహ వ్యాపి కావటాలని అనుమతిస్తున్నది. కేంద్ర బడ్జెట్లో గత, వర్తమాన సంపత్తురాలకు రూ.8.6 వేల కిమోప్పున కేటాయింపులు చేసింది. వర్తమాన సంపత్తురం కేటాయింపులో పెండింగ్ ఒఱ్ఱులకే రూ.23,446 కోట్ల 27లక్షలు పోతుంది. మిగిలేది రూ.62,553 కోట్ల 73లక్షల అంటే పనిదినాలు కోతెట్టటానికి దారితీస్తున్నది. నరేగ చట్టుం ప్రకారం పనికోరిన రోజుల్లో పనిచూపాలన్నది నియమం – లేకపోతే నిరుద్యోగ అలవెన్న చెల్లించాలి. ఈ జూన్ లేదు. సోపల్ అడిట్ మరో కీలకాంశం.740 జిల్లాల్లో నరెగా అమలు జరుగుల దగా, 585 జిల్లాల్లోనే అంబుద్సుమన్ ఉన్నారు. 2024-25లో 1.79లక్ష గ్రామా మాత్రమే కనిసం ఒకసార్లైనా సోపల్ ఆడిట్ జరిగింది. జాబ్ కార్డుల తొలగింపు మతీప్రమైన సమస్య. గ్రామీణాభివృద్ధిశాఖ 2021-22కు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం పేద్దా అల్పమైన తేడాలు, ఆధార్ వివరాలు సరిపోలకపోవటం వంటి కారణాలతో రమారా 50.31లక్ష జాబ్ కార్డులు తొలగించబడినాయి.

గ్రామణాభివృద్ధి, పంచాయతీరాజుపై పార్లమెంటు స్నాయాసంఘం (స్నాండి కమిటీ)కి నివేదిక (బిఫోర్ 4న పార్లమెంటుకు నమర్చించబడినది)లోనీ కలిన సత్తా ఇలా వున్నాయి : నరేగా కింద ఇచ్చే వేతనాలు బతకట్టానికి సరిపోవు. నిధులు కొరత ఉన్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కుటుంబ పోషణకు వేరే మార్గంలేని అభాగ్యులకు వా కోరినప్పుడు పని కల్పనను హక్కుగా ఇచ్చిన నరేగా కింద పనిచేసే గ్రామీణ శ్రావిలు కడగంఢు ఒపుముఖం. నిధుల కొరతను, పనికల్పించకపోవటాన్ని, పనిచేయిలు కని నెలల తరబడి వేతనం చెల్పించని నిర్దక్ష్యం వగ్గాలను సమీక్షించిన స్నాయా సంఘ పనికల్పన దినాలను చట్టిలభద్రంగా 100 సుంచి 150 రోజులకు, కరువు కాలంలో 1 సుంచి 200రోజులకు పెంచాలని, దినకూలీని రూ.400లకు పెంచాలని కోరించి ఇప్పుడు చెల్లిస్తున్న కూలీ బతకట్టానికి ఎందుకూ కొరగాదు. సబజెన వేతనం చెల్లించి పుడు గ్రామీణ శ్రావికులకు ఆర్థిక భద్రత కల్పించాలనే చట్ట లక్ష్మీ విఫలమవుతుం అని స్నాయా సంఘం పేరొన్నది.

నరూ నమ్మత్తు - లోపాలను అధ్యయనం చేసిందుకు స్వతంత్ర సర్వ జరవా కాంగ్రెస్ ఎంపి స్టాగిరి శంకర్ ఉలకా అధ్యయనిగా ఉన్న స్థాయి సంఘం సిఫాల చేసింది. ఆ సర్వే కార్బూకుని సంతృప్తి, వేతన చెల్లింపులో జాప్యుం, ఉపాధి అభ్యర్థన దిణులు, ఆర్థిక అవకాశవకలనపై దృష్టి పెట్టాలని కమిటీ సూచించింది. సర్వే నివేదికను విధాన సంస్కరణలు ప్రవేశపెట్టాలని కోరింది. “మారుతున్న కాలం, ఎదురపుతు సవాల్క ప్రకారం పథకాన్ని సరిదిద్దుల్నిన అవసరాన్ని వక్కాణించింది, వేతనాల చెల్లిలో జాప్యుం జిరికితే ప్రస్తుతం చెల్లిస్తున్న పరిహరిం 0.05కాశాన్ని పెంచాలని కమిటీ కోరింది. వేతన జాప్యొన్ని ఇతోధిక జవాబుదారీతనంతో పరిష్కరించాలని కోరింది.

ఉపాధి కల్పించాలన్న చట్టం లక్ష్మీ సుక్రమంగా అపులు జరగటం తేదని, అందు దీని సమీక్షించి, సరిద్దాలని స్థాండింగ్ కమిటీ కోరింది.

చెట్లాలు చెయుటంలో నీడుద్దుక ప్రకటనలు అమలు జరగాలంట వాలకుల్లో చీత్తు ఉండాలి. సరేగా విషయంలో అదే లోపించింది. గ్రామీణ కార్బూక సంఘాలు కూడా చెట్టుం రాకమందు పోరాడినంతగా దాని సక్రమ అమలకోసం, పర్యవేక్ష ఉకోసం పొడటం లేదని చెప్పవచ్చు.

ఎన్న వర్తకరణ అమలుకు శ్రీకారం చుట్టెన తెలంగాణ

“**ర**త రాజ్యంగానికి సమసన్తు సూత్రమే ప్రాతిపదిక. కాకపోతే షెడ్యూల్లు కులాలు, షెడ్యూల్లు తెగలు, బలహీన వర్గాల వారి పట్ల ఈ సూత్రానికి చిన్న మినహాయింపులు ఇవ్వడం జరిగింది. భారతదేశం ఒక సుఖ్యేమ రాజ్యం అందువలన దేశంలోని బలహీనవర్గాల సంక్లేషమానికి గాను కృషి చేయడం జరుగుతున్నది. రాజ్యాంగంలోని నిబంధన 341 ప్రకారం రాష్ట్రపతి గుర్తించిన కులాలను షెడ్యూల్ కులాలు అని పేర్కొనడం జరుగుతుంది. 65 వరాజ్యాంగ సవరణ(1990) (నిబంధన 338) ప్రకారం షెడ్యూల్ కులాలు, షెడ్యూల్ తెగల జాతీయ కమిషన్ ఏర్పాటు కాబడింది. ఈ కమిషన్ దేవాశ్వరంగా ఎస్సీ, ఎస్సీల యొక్క స్థితిగతులను అధ్యయనం చేయడం జరుగుతుంది. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం సైతం రిజర్వేషన్లు అమలులో ఉండిచి. ఇండియాలోని లిటిఓ ప్రభత్వం 1943 లో అణగారిన వర్గాలకు ప్రభత్వ ఉద్యోగాలు నేరుగా రిక్రూట్టెంట్ చేసే ఉద్యోగాలలో షెడ్యూల్ కులాల వారికి 8.5 శాతం కేటాయించింది. అయితే ఆప్టమ్టికి మొత్తం జనాభాల్ షెడ్యూల్ కులాల వారి శాతం 12.75 దాకా ఉండేది. 1946 జూన్ నాటికి ఈ రిజర్వేషన్ 12.5 శాతానికి పెంచారు. శతాబ్దాల తరబడి కొనసాగిన కుల వ్యవస్థలో అణగారిన వర్గాల వారికి కొంత న్యాయం జరిగింది. భారత రాజ్యాంగ రూపకర్మ డాక్టర్ బి.ఆర్ అంబెడ్కర్ మాత్రము సమాజంలో అట్లడుగన వెనకలడిన ఎస్సీ, ఎస్సీల లక్ష రిజర్వేషన్లు ఉండాలని పట్టుబట్టి.. రాజ్యాంగంలో రిజర్వేషన్లకు వట్టబద్ధత కల్పించారు. అయితే ఈ రిజర్వేషన్ల వెడెళ్ల మాత్రమే కొనసాగుతాయని రాజ్యాంగం పేర్కొంది. ఈ 10 విఫ్లకు ఎస్సీ, ఎస్సీల మిగతా వారితో సమసనగా అభివృద్ధి చెందుతారని రాజ్యాంగ నిర్మాతలు భావించి ఉంటారు. కారణమేమైనా ఈ రిజర్వేషన్ శాతం పొగించుతూ వస్తున్నారు. దీనిపై సుట్రీంకోర్టు జోక్యూం చేసుకొని రిజర్వేషన్ శాతానికి గిరిష్ట పరిమితిని సూచించాల్సి వచింది. 50 శాతమివచ్చకూడదని చెపింది.

ఎస్సె వర్గీకరణ ఉద్యమం:

వీళ్లు అమోదు, చట్టపర్చడ దాకా వకాచక హర్షించేసింది.
ఎస్సి వశీకరణ విషయంలో రాప్పాలే నిర్ణయం తీసుకోవచ్చంటూ నుహింకోర్చు
2024 ఆగస్టు 1 తీర్చు ఇచ్చాడి. అదే రోజు తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి తీర్చి రేవత్రే
రెడ్డి శాసనసభలో వశీకరణ అమలు చేస్తామని ప్రకటించారు. సెప్టెంబర్ 12న ఉత్తమ
మార్గ రెడ్డి అధ్యక్షతన దామోదర్ రాజనర్సింహ, శ్రీధర్ బాబు, పొన్నగం ప్రభాకర్, సీతకృత
మల్లు రవి ఎంపి నశ్శులుగా మంత్రివర్ష ఉపసంఘాన్ని ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది. ఉప
ఎంపి నశ్శు కేసు, 2024 అక్టోబర్ 11న విశాఖపట్టణమండలాని లైన్ గ్రామం

ఆర్టస్‌ని కార్బూకుల తిరుగుబాటు బావుటా; మే 7 నుంచి సమ్మి

ఎక్కడి సమస్యలు అక్కడే... 15 నెలలుగా ఎదురుచూపు... అయినా పరిష్కారం శాస్త్రం
మావి గొంతెమ్ము కోరికలు కాదు... ఇచ్చిన హామీలే అమలు చేయాలంటున్నాం : తెజివెనెర్రటిసి జెఎసి చైర్మన్ ఇ.వెంకన్

ఇ.చంద్రశేఖర

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో కోరి తెచ్చుకున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంపై ఆర్ బిసి కార్బూకులు తిరుగుబాటు బాపురూ ఎగురవేశారు. దీర్ఘకాలిక సమస్యల పరిప్యారం కోసం నమ్మక సన్మద్దమయ్యారు. గత అసెంబ్లీ ఎన్నికలకు ముందు ప్రతిష్ఠంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పోర్టీ అధికారం లోకి రాగానే ఆర్బిసి కార్బూకులు నమస్కరణ పరిపురిస్తామని భరోసా ఇచ్చింది. దీంతో ఎన్నికల్లో ఆర్బిసి కార్బూకులు తమ కుటుంబ సభ్యులతో సహ కాంగ్రెస్ కు ఉప్పు గుర్తి అధికారంలోకి తీసుకులావడంలో ప్రముఖ పొత్త పోషించారు. ఇక కాంగ్రెస్ అధికారంలోకి రాగానే తమ కష్టాలన్నీ తీరుతాయని కార్బూకులంతా ఆనందపడ్డారు. అధికారంలోకి వచ్చిన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఎన్నికల్లో హమీ ఇచ్చిన ఆర్గారెంబెల్లలో ఒకతని 'మహాలక్ష్మీ' పదవకం కింద ఆర్బిసి బస్పుల లో మహిళలకు ఉచిత ప్రయాణ సదుపాయాన్ని కల్పించింది. దీంతో కార్బూకులు మరింత మురిసిపోయి మంచిరోజులొచ్చాయని, తమ సమస్యల పరిప్యారం కూడా ఎంతోదుచారంలో లేదనుకున్నారు. తెలంగాణ కుటుంబాన్నే ఉన్న రాష్ట్రానికి

మరోవై ప్రయాణికుల అవసరాధం ఆర్థిక పరిస్థితుల కారణంగా నీ ఆర్టచిసి జెసి చెర్చన్, ఇ.వెంకన్న ప్రహొష్ణం తో చెప్పారు.

ఇంతకాలం నిన్నార్థగా ప్రకృతి సేవచేసిన వసనజీవి రామయ్య ఇకలీరు.... భార్య జానకమ్మతో కలిసి కోటికి పైగా మొక్కలను నాచి వసనజీవి రామయ్య వరిత్ర స్నాఫీంచారు. మొక్కలను పెంచాలని చిస్తుంటన సుందే ప్రచారం చేశారు. మొక్కలు నాటుతూ దారివటి రామయ్య అలియాన్ వసనజీవి రామయ్యగా గుర్తింపు పొందారు. వసనజీవి రామయ్యకు సలుగురు పిల్లలు.. వారిలో ముగ్గురు అబ్బాయిలు, ఒక అమ్మాయి ఉన్నారు. రామయ్య చేసిన సేవలను కెంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించి పడ్డుతో సత్కరించింది. రాష్ట్రపతి ప్రఛాట ముఖ్యీ చేతుల మీదుగా పడ్డుతో అవార్డును వసనజీవి రామయ్య డిల్లీలో అందుకున్నారు. వసనజీవి రామయ్య ఖమ్మం జిల్లా ఖమ్మం

అన్ని పోలీసులు మాత్రమే కాదు... పదమందికి విత్తనాలు పంచి పెంచమని సూచించారు. జంధువుల ఇళ్ళలో పెళ్ళిక్కుతు వెళ్ళినా సరే మొక్కలను, విత్తనాలను బహమతులుగా ఇచ్చి పెంచమని బోత్సుపోయించే వారు. అవారులు, పారంగా రామయ్య జీవితం...

అవుల్లు, వరూపా రామయ్య జెపపటి...
 కోటికి పైగా మొక్కలను నాటి ట్రీ మ్యాన్ ఆఫ్ ఇండియా
 గా గుర్తింపు పొందిన రామయ్య సేవలకుగాను పలు సంస్థలు
 అవార్డులతో సత్కరించాయి. 2005 సంవత్సరానికి సెంటర్సర్
 మీడియా న్యూస్ సెన్స్ సంస్కరణ నుంచి వనమిత్ర అవార్డు ఇచ్చింది.
 యూనివెర్సిటీ గ్రోబల్ పీఎస్ అనే అంతర్జాతీయ సంస్థ ఆయనకు
 గౌరవ డాక్టరేట్ ప్రదానం చేసింది.

స్వార్గంతే స్వర్పురించింది.
మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వనజీవి రామయ్య జీవితాన్ని
పొల్చాలుండగా ప్రవేశపోట్టింది. అక్కడి తెలుగు విద్యార్థుల
కోసం 9వ తరగతి తెలుగు పుస్కరణో రామయ్య జీవితం

పొత్తులు కూడా బోధిస్తున్నారు. మరో వైపు.. తెలంగాణ వె తరగతి సాంఘిక శాస్త్రంలో వసన్చేవి కృషిని పొత్తుం తంగా పీటలకు బోధిస్తున్నారు.

ఉజ్జీవి రత్నకౌర్వరావు | నృ

